

TÖÖINSPEKTSIOON

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Seljavigastused tööl

Piret Kaljula

Töokeskkonna konsultant

Tööinspektsioon

07.10.2020

Tööõnnetused 2019 /2018/

- 2019 registreeriti 4265 /5170/ tööõnnetust, neist
 - **Kerge** – 3125 /4038/
 - **Raske** – 1125 /1120/
 - **Surm** – 15 /12/
- Enim juhtus õnnetusi Tallinnas ja Harjumaal.
- 1000 töötaja kohta juhtus rohkem tööõnnetusi Järvamaal ja Lääne-Virumaal.

2018-2019 tööõnnetused märksõnaga SELG

- 329 tööõnnetust (294 kerget, 35 rasket).
- Selja vigastus võib põhjustada ka pikka töövõimetust (näiteks 198 päeva)
- Vigastuse liik - nikastus, venitus, põrutus.
- Enim tööõnnetusi toimus:
 - esemete tõstmisel (raskuste vale teisaldamine)
 - tavapärasel kõndimisel, kus töötaja on valesti astunud või liikunud ja selga vigastanud
 - trepil liikumisel - komistamine, libastumine, kukkumine

Raske tööõnnetus

- Töötaja liigutas käsikahveltõstukiga aluseid, aluste sikutamisel tundis järsku valu alaseljas.
- Töötaja seletuskirja kohaselt hakkas ta valu kohe tundma aga kuna tööpäeva lõpp oli juba peaaegu käes, siis ta ei rääkinud toimunust kellelegi.
- Õhtul pöördus töötaja arsti poole
- Põhjused TÕ raportilt - Muud põhjused (Ettevaatamatu, järsk kehaliigutus ja töötaja enda sõnul kiire töötempo).
- Meetmed: Töötaja täiendjuhendamine raskuste käsitsi teisaldamise teemal. Vajadusel lisapuhkeaeja pakkumine.

Veel näiteid

- Töötaja teisaldas kasti, mis kaalus umbes 16 kg. Kast oli vaja tõsta riiulilt kärusse
 - Töötaja sai seljavigastuse - lülisamba kõrval olevate lihaste mikrorebendid kaelast kuni nimmesegmendini
- Töötajal oli vaja vahetada tühjaks saanud õllevaat. Vahetatavad vaadid olid virnas, vaati tuli tõsta umbes rinna kõrguselt. Vaadi kaal oli 38 kg. Vaati tõstes vigastas töötaja oma selga
 - Tööõnnetuse põhjus raportilt – liiga raske raskus üksinda tõstmiseks, töötajapoolne tööohutusnõude rikkumine

- Töötaja tõstis mannavahu vanne. Raskusi (15 kg) teisaldati teise töötunni jooksul umbes 8 korda. Töötamiskohal oli teisaldustööks piisavalt ruumi
 - Käsitsi raskuste teisaldamise käigus venitas töötaja oma selga. Töötaja ei pidanud pause ega palunud abi, kui tundis, et selg on väsinud ja jätkas teisaldamist

Peamised küsimused

- Mitu kilogrammi tohib tööline tõsta?
- Mitu kilogrammi tohib naistöötaja tõsta?
- *Kui palju võib käsitsi päevas teisaldada suuri raskusi ja kui palju pause on ette nähtud?*
- *Kas suurte raskuste käsitsi teisaldamise puhul on tööaeg piiratud?*
 - *1 objekt, mida me teisaldame käsitsi kaalub 34-40 kilo ja kokku tõstame päevas 10-20 tonni töötaja kohta*
 - *on ka raskemaid päevi, mil käib käest läbi kuni 40 tonni päevas*

Riskianalüüs

- Korraldatud on riskianalüüs, terviseriskide hindamisel on arvestatud, et operaator tõstab 20 kg raskust 40-200 korda vahetuses
- Toodetakse 4800 toodet päevas, tooteid tõstavad 7 operaatorit (üks töötaja tõstab raskust 686 korral)
- Riskianalüüsis on kehaasendi hinnanguks antud 2 (ülakeha kallutatud ette kuni 30° või pööratud, raskus toetub vastu keha, istumine, seismine või pikem kõndimine)
- Tegelikult peavad operaatorid asetama tooted ka aluse alumisele kihile ja tõstma viimasele kihile - tööd tehakse nii kummargil asendis kui ka õlgadest ülespoole tõstetud kätega

- Regulaarselt korduv raskuste teisaldamine - aja hinnang 8
- Teisaldatava raskuse mass (mehed) - massi hinnang (20-30 kg) 4
- Kehaasendi hinnang 4 /8?/
- Töökeskkonna tingimuste hinnang 0
- $(\text{Mass} + \text{asend} + \text{tingimused}) * \text{aeg}$
 - $(4 + 4 + 0) * 8 = 64$
 - $(4 + 8 + 0) * 8 = 96$
- ≥ 50 - koormus liiga suur
 - füüsiline ülekoormus on ilmne
 - töökorralduse muutmine ja töökoha ergonoomiline ümberkujundamine on hädavajalik
 - töö lõpetada kuni ümberkorralduste tegemiseni

- Töötajate tõstavad toodete kaste liinilt alustele, töö toimub soojas ruumis.
- Läbi on viidud riskide hindamine, hinne 48.
- Riskihinde ≥ 50 selgitus – koormus liiga suur, füüsiline ülekoormus on ilmne, töökorralduse muutmine ja töökoha ergonoomiline ümberkujundamine on hädavajalik, töö lõpetada kuni ümberkorralduste tegemiseni.
- Kuna saadud riskihinnang on hinnangule – koormus liiga suur – väga lähedal, vähendada koormust
- Meetmeteks võivad muuhulgas olla
 - muudetava kõrgusega aluste kasutuselevõtt, et vältida kummardamist,
 - vaheldada töötajate tööd ja tööülesandeid, et ühele töötajale ei muutuks koormus liiga suureks

Puhkus taastab jõu!

Töökeskonna konsultatsiooniteenus

- 2015. aastast pakub Tööinspektsioon tööandjatele tasuta töökeskonna konsultatsiooniteenust.
- Tööandja saab kutsuda ettevõttesse spetsialisti, kellega koos vaadata üle töökeskond ja dokumentatsioon.
- Kogu ettevõtte või osakond, valdkond.
- Ettepanekud ja soovitused töökeskonna parendamiseks ja juhtimissüsteemi loomiseks või arendamiseks.
- Konsultant ei koosta ettevõttesiseseid dokumente.
- jurist@ti.ee; 640 6000

TÖÖINSPEKTSIOON

Küsimusi? Mina tänan!

Piret Kaljula

piret.kaljula@ti.ee